

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

В. Новодворська: «Желтая гвардия, синий барок». (2 стор.)

Нам пишуть. (2 стор.)

Спогади про В. Симоненка. (3 стор.)

Свято музики і пісні. (4 стор.)

Програма телебачення. (4 стор.)

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

Видається у Сімферополі

№ 34 (85) Субота, 27 серпня 1994 р.

Ціна договірної

ДВА ТЛУМАЧЕННЯ В СЛОВНИКУ С. ОЖЕГОВА

На 50 років залишається в яглярній тундрі слід всюдихода. Це коли гусениці прочавили її лише раз і вона рівна. Схил же не воскресє ніколи: тапі води розмивають його, утворюють яруги, тундра щезає навки. Така вже вугла її природа.

Сумно було дивитися крізь шибку вертольота на «опісані» залізними траками ліщиноків пружинисті, де кожний експедиційний чи радгоспний вояка сам визначав собі дорогу, бандуже вигублюючи оленячі пасовиська — основу основ добробуту автохтонного народу, одвічних пастухів-оленярів. Неважно було зрозуміти їхню обрєня, на яке мало хто звертає увагу.

Першим до нашого вертольота підібг хлопчик, не старший шести років, і давньо вигукнув російською:

— Ты чего прилетел? Тундра наша!

Мій супутник, немале для чукчо-оленярів наче, вигукнув, звертаючись до мене:

— Ты слышишь, какие националисты?!

Всього, що нагорпав, передати не можу: воно, як мовить, нецензурне. Всі мої переконування, що це який не націоналізм, а вбопвання за гудувальничо-тундру, були марними. А вузькі оченята дошкільного «націоналіста», вже з цього вугу двомовним, стали крутими чи то від подиву, чи то від ляку. Чукотська народна педагогіка заборонює підшувати хлопця на дитину, це в житті голопча було перше.

— Все они с детства занимаются национализмом! — так от убоге знання єдиної мови, якою володє, виявив «інтернаціоналіст» наприкінці. Вечором, підліпий, співав частушки типу:

По Анадырю-реке Едет чукча в каюке, Рукавами парусит, До плеча сопля висит!

Дуже смакуючи, переповідав отиди анекдоти про «дебіль»-чуків, складених такими ж «інтернаціоналістами».

Судачка Чукотки — земля Саха. Так назвав її та себе самого народ тюркського походження, про якого росіяни в 30-х роках ХХІІ ст. спочатку доводилися від тунгусів (евенів) як про людей «яко», «якольських людей», що утворило російські назви «якути», «Якутия».

Народ Саха має нині власну Академію наук з численними інститутами, національний театр, музеї, бібліотеки.

Великою подєєю в моєму житті було придбання чималого тому героїчного епосу (олонхо) цього народу «Нюргун Боотур» («Стремительный») (Якутськ, 1975). Класик національної літератури, філолог, етнограф, фольклорист Платон Ойунський (1893-1939) загинув у 20-ті роки опоню свого народу, незважаючи на загрозю одержати ярлик націоналіста. Багато літ з пошаною до оригіналу видав перекладови на російську чудовий поет Володимир Державин.

Знакомство з олонхо «Нюргун Боотур», розкрило мені глибини духовної культури народу Саха, привело до висновку, що публікація цього епосу збагатила надбання світової культури поряд з карельським епосом «Калевала», вірменським «Давид Сасунський» та ін. Яким же було моє збєження, коли у відповиді на мої найсердечніші відгукки інтелігентні начебто й освачені «інтернаціоналісти» процидїли: «Эти националисты еще и собственную Академию разрешили!»

В Криму за статті й вірші про кримськотатарський народ сказали, що я «пропаганду татарів». Нині за публікації в «Кримській світлиці» називають націоналістом, на що відповидюю:

«Еге ж, націоналіст шістнадцятиповерховий: істнайдцатьом народом висловлює у своїх творях найчирший погляд!»

Порядною лїдиною в середовищі таких «інтернаціоналістів» бути став навелько. А то й небезпечно. То що ж це за явця, оця гн-

дотна пошсть на гігантському просторі? Хто вони, ці «інтернаціоналісти», яких аж ніяк не можна назвати захисниками свободи і рівності, дружби й співробітництва всіх народів, як визначає зміст цього слова будь-який словник?

У тлумаччому словнику російської мови С. Ожегова є два ависвітлення слова «націоналізм»:

1) Реакционная буржуазная идеология и политика, направленная на разжигание национальной вражды и принижение других наций в классовых интересах буржуазии, которые выдвигаются за интерес всей нации.

2) Движение за независимость народа и страны против иноземных поработителей, против колониализма.

Розглянемо ці два тлумачення окремо. Якщо з першого вилуцїти ідеологічну лїзгу, внесену для твердження, ніби націоналізм може бути лише в буржуазно-мусульманстві, то залишиться справжня суть: розпалювання національної ворожнєчи та приниження інших націй для інтересів, які виявляють трохі далі.

Нїбито й не буржуїська газета Верховної Ради Криму «Кримские известия» 6 лютого 1993 г. в рубриці «Фельетон читателя» опублікувала таке: «Рядовой бойко, хорошо знающий украинский язык, устроил ликбез своему командиру, недавно переприписавшему Украине капитану Ивашкину...»

— Как будет полк? — строго вопрошает рядовой бойко.

— Курью.

— Штэб?

— Кошара.

— А скажите, пан рядовой, — интересуется капитан Ивашкин, — как будет по-вашему, виноват, по-нашему налево?

— Цоб.

— А направо?

— Цабє.

Не будемо цитувати далі цю нісенітницю, автор якої сховався за псевдонімом «Микола Баркалай». Опубліковане — це не просто солоні дотепи, а свідоме харкання мерзотника в саму душу українського народу — в його мову.

А доцент Сімферопольського університету, активний засновник російської партії Криму В. Пономаренко в ті ж газеті 20 березня 1993 р. палловожу нашу культуру: «Население Украины и Крыма... будет посажено на голодный паек фольклорной культуры из трех блюд: голка + бандура + спектакли о казачьей жизни».

Так я і не дочекався відповиді доцента на запитання про переваги над бандурою балабайки з локжками, хоч балабайка, як на мене, теж неограничений музичний інструмент! Доцент В. Пономаренко, ясна річ, не може не знати хоча б того, що велика українська культура дуже й дуже щедрою обдарувала російську. Тому виступ не зроби його му честі ні як уменюму, ні як патріоту Росії.

Приклад злісного приниження всього українського можна наводити безліч. Одначе перейдемо до розглядю, чім інтересам це служить.

15 травня 1993 р. в «Кримських известиях» тодішній депутат Сімферопольської міськради, а нині — Верховної Ради Криму В. Мордашов назвав Україну «недогосударством». Це вже мова великого державного шовініста, а шовінізм, як визначає тлумачний словник, — це найреакційніша форма націоналізму, що пролагує національну винятковість, неважність до інших національностей.

А ось як аргументували потребу відокремлення Криму від України в «Російській газеті» 15 січня 1992 р. адмірал флоту Смирнов і Сергєєв, вице-адмірал Сталбо та генерал-полковник авіації Кузнецов: «Перед войной из Крыма были высланы греки и турки. Во время войны гитлеровцы уничтожили в Крыму всех караимов и цыган. В 1944 году злой волей Сталина из Крыма высланы все татары. Таким образом, из республики самым тщательным образом было выскоблено все

нерусское. Крым стал рафинированно русским, лишь с некоторой частью украинцев. В нашей стране не было ни одной области со столь однородным этносом. И так, Крым — это историческая территория России и русских людей». Отже, тому історична територія Росії і російських людей, що «славно потрудилися» Гітлер і Сталін. Що це? Недумство? Якщо і воно, то нашігоvané шовінізмом або й фашизмом.

Великодержавний шовінізм призводить до фашизму, себто до расизму, до знищення демократичних свобод, до розв'язання заграбничких воєн.

У відкритому листі Олександрові Проханову в газеті «Московские новости» 13 грудня 1992 р. Андрій Новиков писав: «Вы... заявили в интервью журналу «Страны и мир», что готовы даже на фашизм, если через фашизм возможно возрождение государства. Возможно, конечно, это назвать «национальной революцией», можно — «национал-социализмом», можно «национал-коммунизмом», но в любом из этих вариантов имеем дело с фашизмом».

Свідок злочинів німецького фашизму, з 16 років учасник партизанського руху Великої Вітчизняної, з 18 — солдат, який дішов до Праги, я добре знаю, що таке фашизм.

Отже, можемо діагностувати, що за пошсть колорбодить на просторах. Це великодержавний шовінізм, що навіть переростає у фашизм, начечастіше в масшарі «інтернаціоналізму». На мою думку, цей симбіоз потребує окремої назви. Давно його називаю ІМПЕР-націоналізмом, а відповидно «інтернаціоналіст» — ІМПЕРнаціоналістами. Таких слів немає в словниках, але якраз вони визначають найголівнішу суть явця.

Де моральне калїцтво рєдакції «Кримських известия», голова Конгресу російських обцид РФ Д. Рогозин називає «нормальним імперським мисленням». На побутовому ґрунті це «нормальне імперське мислення» спорудило і споруджує найдишї екцєси, скажемо нетолерантність, прикладами яких я понав цю статтю. Що тільки не називає націоналізмом обцивтель, який невідомо іменує себе «інтернаціоналістом!» Так сяблєся, що 38 років (з них 21 в Росії) я, випускник українського факультету, викладач у школі російської мови. Кому-яому, а мені добре відомі «багатства» знань рідної мови у цих «інтернаціоналістів», за що мене змушували ставити «трьїни» — аж прикиджало грізне начальство. Воистину: «націоналіст» — це той, хто знає найменше дві мови, «інтернаціоналіст» же — той, хто не знає ні одної, навіть рідної!

Переїдемо тепер до другого тлумачення ожеговського словника. Найкраще, на мою думку, розкрив його суть Президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв у своєму інтерв'ю газеті «Аргументы и факты» у грудні 1991 р.: «Я думаю, кождою народом була подвєленная національна гордость. Я считаю это главной причиной развала СССР или империи. У нас не государство распалось, а именно империя. И это подвєленное состояние национальных чувств, когда наносился огромный ущерб языку, когда детей заставляли забывать собственную историю, культуру, традиции, когда шло массовое смешение народов, шла русификация населения, дало о себе знать. Хотя многие нашли для себя иншу для жизни, стерпелась, но это должно было проявляться. Це — вымущенный закон. В немью тек, скажимо правду, могут возникнуть и недобрї з'явця, але він — вторинний.

Вимушеність цього націоналізму у нас не визнавалася. Саме тільки він офіційно вважався націоналізмом, переслїдувався з жалючими репрєсіями, продукуючи в побуті обцивателя «нормальное імперське мислення».

Орест КОРСОВЕЦЬКИЙ, письменник, г. Керчь.

НАШІ ЗЕМЛЯКИ

Алла Федорівна Тутаєва (дівоче прїзвище Беззенова) українка, виростила у місті Первомайськом Миколаївської області. Там вона закінчила школу і Мїгейвський сільськогосподарський технікум. Потім в 1991 році одержала диплом зоотехніка, закінчивши Харківський сільгоспінститут. Приїхала в Крим, працювала на багатьох роботах, вийшла замїж. Чоловік Олег Олександрович працює на кукурудзяному калїбрувальному заводі «Еліта» в районі. А Алла Федорівна — головним технологом м'ясокомбїнату агрофірми колгосп «Дружба народів» Красногвардійського району.

М'ясокомбїнат за добу переробляє 5 тонн яловичини або свинини. Близько 4 тонн випускають ковбасних виробів 15 видів, копченостей. Тепер м'ясокомбїнат один з найрентабельніших цєхів агрофірми. Щодня забивається близько 40 голів великої рогатої худоби або 100 голів свиней. Під керівництвом А. Ф. Тутаєвої тут розроблено 30 нових сортів варених, копчених, сирокопчених ковбас і сосисок. Ця продукція широко відома покупцям Сімферополя, Ялти, Севастополя, Алушти, де з'явилися фірмени магазини агрофірми.

Фото Костянтина ДУДЧЕНКА.

РАДИ «СПОРТИВНОГО» ІНТЕРЕСА?

Знали б ви тільки, как доставляется ваша газета к нам в Керчь, как распространяется она среди подписчиков! Прмером может служить мое 23-е почтовое отделение. Когда я только подписалась на «Кримську світлицю», мне вмести нее принесли «Керченский рабочий» — пришлось показать квитанцию, затем доставили, но не по субботам, а в середине недели. А с недавних пор все вроде бы стало на свои места, но напрасно радовался — два номера не принесли вообще — снова пришлось объясняться на почте. Случайно ли все это?

Вряд ли. На такую мысль наводит то, чему мы стали свидетелями прошлым летом. Как-то пришла я в киоск за газетой. Но ее там не оказалось. А когда дошло случайно заглянула в магазин «Спорттовари», то увидела целую стопку «Кримської світлиці», хотя никакого отношения к спортивным принадлежностям она вроде бы не имеет, и читатель не догадается ее там искать. В результате пришла к выводу: газету специально прячут от читателя, и прячут не ради «спортивного» интереса — боится правдивого слова.

Людия ПРИТЕЕВА, г. Керчь.

ДЕШЕВА РИБКА — ПОГАНА ЮШКА

В червні, на початку другого півріччя, зустрїла якось знайому поштарку. Вона ледь не плакала: «Що я їм, амбал який? Вся округа підписалась на «Мещанскую газету». А вона товста та важка — руки тепер пообривають».

Але ж як не зрозуміти громаду! В травні передплата на цей часпис коштувала всього сім тисяч — сума, якої достатньо хїба що на порцію найдешевшого морозива. Учасники Великої Вітчизняної війни мали ще й додаткові пільги. А окрім того, залучення до лав «мещан» відбувалося за виключно зручних умов — прямо без відриву від базарного ряду чи черги у центральному хлїбному магазині. Доки наблизилася до продавця, вже й квитанцію тобі виписали, і ти на півроку при газеті. А в нїй і програма телебачення, і в кождому числі по голїй жїнці, правда, щодо статей, то вони занадто багатослівні, але будемо сподїватися, тільки на погляд прїскїпного читача.

Нїби в казці, не мають межї «щедротї» андаця «Мещанки» м. Аверкіна. Бо надто велике в нього бажання як омога бїльше громадян обернути в свою віру. А боротьба за людські «умы» хоч і вимагає витрат, та все одно річ прибуткова, бо кожна людина, чи «омщанєна», чи нї, має рівноцінний громадянський голос. Результати дружного хору цих голосів вже відомі: маємо істню «народного» президента та Верховну Раду Криму і все інше, від чога нас щоденно лихоманить.

Та ось, не минуло ще й літо, зустрїла свою знайому поштарку знов. Вона сяє: «Ходжу майже порожня. Вже близько місяця не виходить «Мещанка». Редакція вибачається, мовляв, не вистачає паперу. Але я чула й інше: якась міжусобиця у них з владними структурами, чвари. Та то не моя справа. Щоправда, люди скаржаться, запитують, чи не можна повернути гроші, вважають себе обдуреними. Однак же самї повинні розуміти: дешева рибка — погана юшка».

Т. СТЕЦЕНКО, м. Сімферополь.

УКРАЇНА СВЯТКУЄ...

А в Сімферополі офіційна влада залишила поза увагою річницю незалежності України.

Активісти українських демократичних організацій зранку 24 серпня відїдали воїну полку Національної гвардії. Їм було подаровано 13 музичних інструментів для духового оркестру і запрошено взяти участь в урочистих зборах з нагоди свята, які відбулися того ж дня в Сімферопольському гарнізонному Будинку офіцєрів. Відкрив збори голова Громадянської ради Криму С. Литвин. З доповіддю «Третя година налєжності України — реальність та перспектив» виступив голова Конгресу Українцєв Криму, президент концерну «Кримконтиненталь» Ю. Колєсников. У його виступі йшлося про нищєню становищє України і Криму зокрема. За ці три роки були в нас і успіхи, і невдачі. Та головне — не втратили історичну перспективу. А для цього потрібний особистий внесок кождою у розбудову Української держави.

Після доповіді відбувалася урочиста передача державного прапора України від Кримської організації Сїпки полїт'язвїя і репрєсованих воїнам полку Національної гвардії.

Голова Громадянської ради Криму С. Литвин у своєму виступі наголосив на тому, що незалежність дісталася нам далеко не мирним шляхом. Упродовж багатьох столїть український народ борюва за це. Економічна криза юдає тїнь на нашу незалежність. Деструктивні сили перекладають вину за це на державні структури. Загострення ситуації в Криму — це спроба повернути всі регіони колишнього СРСР до складу Росії. Тільки потуранням владних структур Києва можна пояснити такий безпрецедентний факт, як рішення від 23 серпня цього року Севастопольської міської Ради про статус міста як головної морської бази Росії. Доводячись подїявав фракції Куруптано кримськотатарського народу у Верховній Раді Криму, яка захищає інтереси України.

Голова комітету «Крим з Україною — соборність», заступник голови УРП Микола Пороський заявив, що фракція «Державність» у Верховній Раді України на сєсї підняє питання про становищє у Криму. Народний депутат України О. Шандрук, член комісії Верховної Ради у закордонних справах розповів, як свхвалює ставиться діаспора до політичних змін в Україні. Він вїрїть, що Україна вїде в число економічно розвинених країн світу. Присутні хлївиною мовчавя пом'янули пам'ятї полеглих у боротьбі за незалежність України.

Потім силами самодїяльного народного співочого гурту «Геройські вечорини!» (художній керівник — заслужений працівник культури України І. В. Кривенко з села Геройського Сакського району) було дано святковий концерт.

У Києві 23 серпня в Палаці культури «Україна» відбулося урочисте засідання з нагоди річницї незалежності, а вранці 24 серпня керівники держави поклали квіти до пам'ятника Кобзареві.

У Севастополї моряки Віськово-Морських Сил України відзначили річницю незалежності урочистими зборами, святковими концертами, спортивними змаганнями.

У Львові свято почалося авіаційним виступом, а в другий половини дня відбулися численні концерти, на які зїхалия гості з багатьох областей України та з діаспори.

В Одесї свято збїглося з 200-річчям міста. Тут на стадіонах пройшли масові спортивні змагання та святковий концерт.

НОВИНИ

ЯКЩО ГОВЕРЛА НЕ ЙДЕ ДО ДЕПУТАТІВ...

Сходженням на Говерлу відзначили третю річницю Дня незалежності України народні депутати Івано-Франківщини. І не тільки вони. 22-23 серпня на найвищу вершину нашої країни піднялися також нардепи Львівської та Тернопільської областей.

ДЕПУТАТАМ — ВІДШКОДУВАННЯ. ВИБОРЦЯМ — КАРТКИ І ДОРОЖЧИЙ ХЛїБ

Перші кроки нового соціалістичного керівництва Луганщини ознаменувались катастрофою на транспорті та, незважаючи на засуху, зрунуванням греблі і затопленням людських осель. У той же час сяєся обиради, переважну більшість якої становлять представники комунїстів, соціалїстів і так званого Громадянського конгресу України, розглядала питання про зміну державної символїки, порядок відшкодування депутатам витрат, «пов'язаних з їх депутатською діяльністю», пдвєщення цїн на хлїб і запровадження картоквої системи.

АНАТОЛІЙ ЛОПАТА ГРЕБЕ ДО... РОСїЇ

Заява начальника Головного штабу Збройних Сил України, генерал-полковника Анатолия Лопати щодо необхідності перегляду військової доктрини України є не що інше, як порушення Декларації про державний суверенїтет. За словами лїдера Руху Вячеслава Чорновола входження нашої держави до системи колективної безпеки СНД, за що так ратує генерал, означає повне підпорядкування Росії наших збройних сил, а отже — фактичну лїквїдацію незалежної Української держави.

«ПРОЛїСКОК» НА СПАСА РОЗЦїВІВ У СПАСІ

П'ятнадцять учнів Севастопольської середньої школи № 32 святкували Преображення Господнє у селі Спас Косівського району Івано-Франківської об-

ласті. Всї воїни — учасники українського фольклорного ансамблю «Пролїсок».

Дїти ознайомилися зі звичаями та народним мистецтвом жителів карпатського краю. Понїзда здійснюється за ініціативою та частково на кошти місцевой організації Союзу українцєв.

ЗАМІСТЬ ДИТЯЧОГО САДКА — «ДЕТСАД»

Висловлювання президента України Леонїда Кучми про надання російській мові статусу офіційної стало для деяких керівникїв на Миколаївщині прямомо казковим до дїт.

П'ятнадцятого серпня генеральний директор Миколаївського виробничого об'єднання «Завод іменї 61 комунара» Виктор Лаврінєнко видав наказ про закриття українського садка № 115. Аргументувався це рішенням необхідністю «...использования оселью об'єднання засвідані сцелью привлєчення средств для окончания строительства детсада в микрорайоне «Северный». Звісно, російського, а не українського.

РУХ-ПРЕС.

ШТРИХ-КОД НА СОДІ

Кримському содовому заводу прїсвоєно індївїдуальний номер штрих-кодівання, занєсений в реєстр «Оніскан» у Жєневі. Через кілька місяцєв, після заміни поліграфічного оформлення маркірування, коди з'являться на експортних партїях кальцинованої соди.

На Заході, як правило, кождий оптовик-дїлер має у себе електронну систему, яка дозволяє за штрих-кодом дізнатися, в якій країні виробляється товар, точну назву підприємства-виробника, деталні характеристики даного виду продукції. Адже код — найкраща характеристика надійного і чесного товаровиробника, якісного товару, їмїдуж тїєї країни, де він виробляється. З другого боку — це заслїп перед порушниками вїном екологічної безпеки.

Отже, їмїчне підприємство Красноперекіпська входить у цивїлізований ринок. Тут давно зрозумїли, що треба досягти міжнародних стандартів, а не скаржитися на роздрядні зв'язки та те, що вироблена продукція нікому не потрібна.

Людмила ЛЕВИХ.

З появою на трибуні Миколи Лебеда на Всесвітньому форумі українців у Києві 1992 року швидко заповнився учасниками зал Палацу культури «Україна» підписав з місць і догодо аплодував. Вітали М. Лебеда так, як перед тим вітали Президента України Л. Кравчука.

Для багатьох сучасників, хіба що за винятком українців західних областей, особистість М. Лебеда мало або зовсім невідома. Ще перед другою світовою війною широка громадськість Галичини, Волині і західної діаспори вперше почула прізвище Миколи Лебеда в 1934 році на варшавському процесі 12-ти членів ОУН, заарештованих у зв'язку з польською міражної внутрішньої справи Болеслава Перашко. Степана Бандеру і Миколу Лебеда, які перебували в м. Данцігу, за вказівкою Гітлера передано польській поліції. За підготовки терористичної акції їх засуджено до страти, але з огляду на реакцію світової громадськості смертну кару замінили на довічне ув'язнення.

В 1939 році з розвалом Польщі політичні в'язні (їх було 15 тисяч) виїхали на волю. Враховуючи міжнародну політичну ситуацію, М. Лебеда, С. Бандеру та інші невідповідно діяльності ОУН. Через суттєві розбіжності щодо політики і тактики в новій ситуації на нараді провідного активу ОУН 10 лютого 1940 р. дішло до розколу. Покинуто до життя і праці Революційний Провід ОУНР. На другому Великому Зборі ОУНР за участю 80 делегатів обрано головою Проводу С. Бандеру, першим заступником Ярославом Стецьком, другим заступником М. Лебедею. Це сталося у квітні 1941 року в м. Кракові.

Треба сказати, що на початку Другої світової війни ніхто із світових держав не був зацікавлений українською державницькою ідеєю. Нічого дивного в тому, що революційна ОУН, перебіваючи в умовах війни СРСР з рейком, мала певні контакти з вермахтом, але не з урядом, чи партією нацистів. Завдала чимало шкоди початку війни 22 червня 1941 року Провід ОУН із числа своїх членів готує відповідні кадри для організації на майбутніх звільнених територіях України адміністрації, поліції і т.п. Були також створені із числа українських робітників і студентів два курені-легіони: «Роланд» і «Нахтігаль».

30 червня 1941 року у місті Львові відбулося проголошення Акту відновлення Української державності, що було українським населенням прийнято з великою радістю, з

надеєю на краще майбутнє народу. Цей Акт було зачитано по селах і містах Галичини, Волині, аж до м. Василькова біля Києва. Проголошення Акту незалежності України викликало різкий спротив Гітлера, і його уряд видав від С. Бандері і Я. Стецька, який очолював українське державне правління, відкритий цей акт. Українські патріоти відмовилися це зробити, їх арештовано і запроторено в концтабір Заксенгаузен. Арешт Я. Стецька, С. Бандері та інших викликав загальне

цивільної української адміністрації, української поліції, яка мала стати зародком майбутньої української армії. Донесення німецької служби безпеки № 81 від 12 вересня 1941 р. дає таку характеристику «людей Бандері», тобто членів похідних груп, що постійно появлялися на центральних і східних землях України: «Члени цих груп завдали айнзацкоманді 6 (каральній команді) чимало клопотів, і сьогодні становить незвичайно велику небезпеку для ОУН».

Спроби німецької розвідки спіймати керівника Проводу ОУН були марними, невдалими. Розшуку «гонимих листами» М. Лебеда (Лебедя) з вказівкою негайного арешту безрезультатні. Невдамо сам М. Лебеда розповідав автобіографію цих рідких, що всі-таки був випадок його затримання службою безпеки, але пашпорт був на ім'я вбитого поштавчика вермахту, а фото його (децю зміненний вигляд вусами); не впізнавши, його

Прокіпа за посередництвом В. Габсбурга входить у контакт зі спецслужбами французів і англіців. Почалася інтенсивна співпраця проти гітлерівського режиму. Через необережність французької розвідки П. Маас був заарештований австрійцями і катованим гестапо, але не зрадив. Весною 1941 року зібрався у Відні з'являтися з колективом прихильців Я. Стецька, С. Ленківського, таємно приїхав з Берліну С. Бандера для зустрічі з прибульцями з України М. Лебедею, М. Прокопом, В. Охримовичем і Дарією Ребет. Вирішено створити з членів ОУН, які опинилися за кордоном, Закордонний центр ОУН.

З наближенням Радянської армії до Відня провідні члени ОУН переїхали до Баварії, в американську зону окупації. Микола Лебеда для відповідальності роботи направлено до Італії. Вимоги Москви відати М. Лебеда були безуспішними.

1946 рік — після відомого виступу У. Черчілля у Фултоні — початок «холодного війни». Західні держави нахилилися до зближення з невеликою коаліцією держав, що вийшли з складу Союзу.

У той час про українців згадав французький уряд. Своєчасно проінформований про підписання угоди між спецслужбами з українським підпіллям у Відні 1944 і на початку 1945 років, він звернувся до своїх спецслужб з директивою — зав'язати контакти з політичними українськими діячами ОУН.

На прохання представника французького уряду капітана Пелісе (до речі, батько його — генерал Пелісе) — влітку 1948 року переїхав до Центрального Радіо і Телебачення у Києві (В. Габсбург запропонував Р. Новосаду поїхати на Захід і розшукати відомий йому діяч ОУН для організації зустрічі з французькими. Тасмні переговори з французькими, які відбулися у 1946 році в лісі біля Інсбрука (французька зона), були настільки засекречені, що навіть організатор і учасник переговорів не знав, що представником УГВР був «невловний» М. Лебеда. Між іншим, Пелісе заявив, що, якщо б якимсь чином Москва дізналася про цю зустріч і переговори, то на імовірний запит Молотова президент Франції заперечить тому. Ще тоді, в 1918 р., далекоглядні політики, як загдував висловлювання свого батька Пелісе, були думки, що Україна, рано чи пізно, стане великою європейською державою.

Роман НОВОСАД

НЕВЛОВНИЙ ЛЕБЕДЬ

обурення серед українців у усьому світі. Попитне бюро ОУН-Бандері у Берліні видало декларацію, в якій сказано, що «акт 30 червня 1941 року є історичним фактом і стане символом теперішньої визвольної боротьби українців нації».

Негайно порвано контакти з вермахтом, а легіони «Роланд» і «Нахтігаль» розформовано, українські старшини (субєри) заарештовано. Командант «Роланду» Р. Шухевич, передбачуючи намір гестапо, зник, перейшов у підпілля. Створенням «Райскомісаріату України» німці не приховували свого плану: Україна має стати колонією райку.

У умовах незвичайно складних обставин на плечі 32-літнього Миколи Лебеда лягло керівництво Проводом ОУН. За його ініціативою створено надійну Службу безпеки, розвідку і контррозвідку, що переможно могла протиставитися ворожим замірам, планам ліквідувати український рух опору. Боротися доводилося з чотирма ворожими агентствами: гітлерівською, більшовицькою, румунською і сицилійською та польською АК («Армією Крайовою»), з українськими військовими частинами згодом дішло до порозуміння.

Почалася праця, кривава боротьба проти німецьких окупантів і заодно з більшовицькими партизанами. «Організаційна мережа ОУН діяла справно, динамічно», — згадує сучасники. «Кадри ОУН були безстрашними і готовими до самопожертви». Фахови виконані, ідею загартовані, перевірені члени ОУН, учасники похідних груп заповнили звільнену вермахтом територію України. Їхня мета: розшукати на місцях свідомих, ідейних українських патріотів для створення

цілеспрямованістю, скромністю та ретельністю, які може породжувати лише справжній ідеалізм. Вони справляють особисто цілком добре враження», хоча їхня діяльність, говорить далі у донесенні, під кожним оглядом шкідлива. Ця об'єктивна характеристика українських воєнних наслідків, діяльність Гітлера розповсюджено для гітлерівської служби безпеки таким чином, який по прочитанні підлягає знищенню. «Незаперечно встановлено, що Рух Бандері готує повстання у Райскомісаріаті з метою створення незалежної України. Активістів «руху Бандері» арештувати, піддати груповому допиту і тасмні знищити як «рабів-жидів». Почалася масова арешти і переслідування українських патріотів по всій Україні і в Криму. У Джанкої загинули, закатовані гестапо, троє друзів: Любак, Бардахівський і Ванькович. Вони почали організувати там українське життя. Вони перші по підтвердили роках, знову підтвердили народом, що Крим належить до України і перші зложили там свої голови», — пише М. Лебеда у творі «УПА». Були арешти українців у Сімферополі.

Така нищівна акція українських патріотів та зухвала, нахабна поведінка окупантів на українських землях викликали необхідні заходи активної самооборони. Це був початок створення невеличких сполучок бойових загонів, що з часом стали основою для організації спланованої Української повстанської армії.

Між іншим, багато жертв понісло українське населення через провокаційні вбивства німецьких урядовців ворожими українськими елементами: наприклад, діл більшовицького розвідника на Волині М.

Кузнєцова. Спроби німецької розвідки спіймати керівника Проводу ОУН були марними, невдалими. Розшуку «гонимих листами» М. Лебеда (Лебедя) з вказівкою негайного арешту безрезультатні. Невдамо сам М. Лебеда розповідав автобіографію цих рідких, що всі-таки був випадок його затримання службою безпеки, але пашпорт був на ім'я вбитого поштавчика вермахту, а фото його (децю зміненний вигляд вусами); не впізнавши, його

Прокіпа за посередництвом В. Габсбурга входить у контакт зі спецслужбами французів і англіців. Почалася інтенсивна співпраця проти гітлерівського режиму. Через необережність французької розвідки П. Маас був заарештований австрійцями і катованим гестапо, але не зрадив. Весною 1941 року зібрався у Відні з'являтися з колективом прихильців Я. Стецька, С. Ленківського, таємно приїхав з Берліну С. Бандера для зустрічі з прибульцями з України М. Лебедею, М. Прокопом, В. Охримовичем і Дарією Ребет. Вирішено створити з членів ОУН, які опинилися за кордоном, Закордонний центр ОУН.

З наближенням Радянської армії до Відня провідні члени ОУН переїхали до Баварії, в американську зону окупації. Микола Лебеда для відповідальності роботи направлено до Італії. Вимоги Москви відати М. Лебеда були безуспішними.

ЦЕ ГІРКЕ СЛОВО - ЕМІСІЯ

Наперед значимо, що держава все одне обурює, селяни на свій страх і ризик розпочали продаж зерна у державні ресурси. В результаті борг перед товаровиробниками вже сьогодні, за повдомлення з офіційних джерел, становить понад три трильйони карбованців, а для того, щоб закупити 14 млн. тонн зерна, Мінфін спільно з Національним банком повинен вишукати додатково 25 трильйонів карбованців. Звідки ж взятимуть ці гроші? Чи весели нас чекає чергова емісія?

Кореспондент «Української панорами» попросив коротко висловитися з цього приводу голову Національного банку України Віктора Ющенка і президента фонду ринкових реформ народного депутата Віктора Гинзеника.

Віктор Ющенко: — Яка ще держава у світі закуповує щороку 14 млн. тонн хліба? Німа. Окрім нашої. Це хлібна ідеологія, це держава повинна хліб закупити і годувати народ. Відоміше від цього, у даному випадку на хлібному ринку, зможемо сказати, що один з бар'єрів, який стримує стабільність національної валюти, ми перейшли. За цим стоїть проблема формування діяльності промисловості, торгівлі. Адже кожна структура в умовах кризи вважає, що їй треба взяти гроші не в ринку, не шляхом обміну своєї продукції чи послуг, а шляхом введення валютного податку, який називається «емісією». І небезпека цього податку в тому, що, допомагаючи одній сфері, ми здійснюємо неорганізоване оподаткування 52 мільйонів людей. А серед них — пенсіонери, інваліди, інші категорії громадян, які потребують соціального захисту. Якщо іде грошова девальвація їхніх доходів, то вони не зможуть себе захистити нічим шляхом.

Віктор Гинзеник: — Є гроші, і здавалось би, дай нормально продати товар за гроші. Ні. Виникає перепона, яка називається державним замовленням. Уряд не дає можливості колгоспам продавати зерно тим, хто має гроші. А сьогодні ми вирішили проблему так: зробити емісію під оплату 14 млн. тонн зерна, знизити гроші так, хто їх має, гроші населення, і головне, покращити колгоспи і радгоспи. Бо колгоспи отримують уже не ті карбованці. Це вже будуть знецінені гроші. Вихід один — нехай держава замовляє, що хоче, але тільки в межах наявних коштів бюджету.

Станіслав ШУМ. (Пресова Агенція Новин).

ГВАРДІЙЦІ НА ПОЛЯХ

Близько місяця на полях агрофірми колгоспу «Дружба народів» Красногвардійського району працюють на збиранні огірків, помідорів та інших овочів і фруктів сто воїнів української Національної гвардії під керівництвом підполковника Сергія Володимировича Дорофєєва. Хлопці допомагають сільським трудівникам збирати врожайний урожай, працюють на укладанні в трюхлаторіві бутлі огірків і помідорів для консервування. У свою чергу правління агрофірми піклується про воїнів, забезпечуючи їм відпочинок після роботи і харчування. Крім цього, у воїнській частині завжди свіжі овочі і фрукти.

НА ЗНІМКУ (зліва направо): рядові гвардії Андрій Тарасюк, Олександр Головоко та Олександр Рябчук на консервному заводі.

Фото Костянтина ДУДЧЕНКА.

ІДУТЬ В РЕДАКЦІЮ ЛИСТИ

БАГАТОМУ І ЗДОРОВОМУ — КРАЩЕ

Впродовж останнього року не один тиждень перебувала в різних лікарнях Сімферополя і кожного разу пригдувала влучний вираз сучасності: «Краще бути багатим і здоровим, ніж бідним та хворим».

Суттєво, що ці прикметники складають все більш нерозлучні пари: багатий — це водночас і здоровий, а бідний — навпаки. Не забувається, як у лікарні шведської допомоги жінка, у котрої почувався перитоніт, зі слізьми благає рідких придбати для неї антибіотики за шалену суму, бо лікарі зволікали з операцією.

У сьомий місяць лікарні зі хворими поводитися теж досить рідше: хто не міг забезпечитися медикаментами, хується відраджується додому або на роботу. «Чи я повинен купити вам необхідне за власні кошти?» — дратується кардіолог В. Н. Закриничний. І справді, гріх було б припустити такі навіть у сумі: 400—500 тисяч карбованців (заробітна платня лікаря), на погляд декого, не передбачають навіть чемного ставлення до хворих. Маю на увазі, звичайно, не людей, для яких медицина є життєвим закликом, та й вони, змучені працювати водночас на кількох роботах, фізично не можуть їх виконувати з повною саморегуляцією.

У цьому зв'язку не можна не посплатися на наших народних обранців — депутатів Верховної Ради Криму. Всі вони, як один, обіцяли нам, окрім жовтвотворної єдності з Росією, ще й безшоховісну лікування. А коли визначили собі заробітну платню, доктори підраховували, за яку суму варто сумлінно служити народу, і не продешили. Бо від їх задоволеного шлунка, бачите, залежить вищезгадане життєво важливе питання. А від лікарів, виявляється, такі питання не залежать, хай собі мотуються у Туреччину «на бізнес».

Тільки не кажіть, будь ласка, панове народні обранці, що лікуватися все одно нічим. І причина в тому, що Україна

вперто не погоджується знову стати російською провінцією. Це ж і справді виходить як у прислів'я: у городі бузина, а в Києві дядько. Ліки є. Ними торгують майже біля кожного столва. До того ж давно знаю старшу медсестру одієї з поліклініки Ялти: в дитинстві була сирим горобчиком, тріскачикою, а зараз — пава, кожен прагне зробити послугу, щось подарувати, бо — віддячить.

Отож подивіться пильненьсько навкруги, шановні слуги народу, зазирніть і собі в душу. Сподіваюсь, ви не маєте на увазі побудову «багатої і здорової» Республіки Крим за рахунок геноциду?

Т. ТКАЧОВА.
м. Сімферополь.

СТАТИ ГОСПОДАРЕМ

Зарез є дуже поширеною такою психологічною установкою: раніше було краще — можна було дешево прохачуватися. А як опогосили демократію, то все враз погіршало.

З цього приводу пригадався мені ось який біблійний приклад. Коли він Мойсей сарез з Єгипту, де вони мали саме низький рівень рабського життя, євреї були йому не вдячні, а навпаки — дуже незадоволені. Вони вимагали, що води, то хліба, то м'яса; бо, мовляв, мали все це, доки були рабами. Люди бідкалися, що тепер їхнє життя невизначене і невдоволено, що на них чекає. До свободи вони не мали смаку і на краще майбутнє не сподівалися, адже розумілися за часів рабства думати і зацікавлено працювати. Єдине, що по-справжньому хвилювало їх — це їжа (примітивний інстинкт, за допомогою якого дресурюють тварин).

Саме цей образ запамороченого народу, втраченого своєю людською гідністю та здоров'ям глузд, використав свого часу «великий пролетарський письменник» Максим Горький у легенді про Данко: народний ватажок своїм популяційним серцем освітлював шлях юрбі, яка потім розтоптала цей жи-

ЖЕЛТАЯ ГВАРДИЯ, СИНИЙ БАРОН

Когда весной в Крыму расцветает миндаль, умные и делные люди готуются к золотому курортному сезону, стелят на кровати свежее бельє, сколачивают лишние коттеджи, а также зарываєт в теплую землю виноградные кочочки и помидорную рассаду. Глупые же бездельники принимают Конституцию 1992 года, умильно посматривают на никому не нужные калоши Черноморского флота и думают о том, как бы присоединиться к России. Давно замечено, что дураки склонны к решению глобальных проблем при полной неспособности воздержаться от своего сад или огорода.

Национал-пассионарий — это флоральная культура, которая в изобилии выражается в российских патриотических теплицах и затем доставляется на базары СНГ, Балтии, Кургинских островов, а также на политические биржи цивилизованного мира в порядке маленького гуманитарного шантэжа: «Не будете нас кормить и пускать на ваши дискотеки — отдадим Жирновскому».

Итак, горячие головы с острова Крым, видно, не читавшие никогда Аксенова (а то бы они не торопились в Россию!), хотят занять свою горячую точку. Понятное желание (дураки, как правило, очень храбры и действуют по формуле: «Ни кола, ни двора, зипун — весь пожиток», эх, живи, не тужи, померь — не убыток»). Лучшее бы, конечно, пойти на пляж. Но дурак не может спокойно лежать на украинском песке, ему надо, чтоб он был российский, а еще лучше — советский.

А опытные костровые из Москвы, которые уже два года едят костер раздувая, восприняли духом, как старая водовозная кляча при звуке боевой трубы, когда она вспоминает свою будничную молодость. Очень хочется взять Перекоев еще разок. Вот будет номер, если Сиваш не замерзнет!

Желтые и голубые цвета начинают дувно влиять на российское зрение. Над нами издеваются на всех политических панелях. Слагается всеобщая песенка, шлєгер этого лета:

Желтая гвардия, синий барон
Снога готуют нам страшный урон.

Но от тайги до британских морей
Красная армия всех сильней!

За право поднять этот желто-голубой флаг, этот «жовто-блакитний», пролило очень много красной крови. И не мажовщиками, не красноармейцами, а притягиваемыми людьми, которые убивали не первыми, но первыми умирали. Я беру в руки Крым, как букет, топчущийся кипарисами, шестнадцатилетними, вместе с его миндалем, черешнями, магнолиями, розами и виноградом, и кладу его на могилы героически погибших в неравной схватке с монхи соотечественниками бойцов ОУНА, великого поэта Василя Стуса, умершего в нашем концлагере, диссидента Олеськи Тихого, убитого рукой нашего габзачника Степана Бандеру. Я ничего не долена Кравчуку. Но Левко Лукьяненко провел год в камере смертников, а Вячеслава Чорновола водили в сибирских лагерях босиком по снегу, и Степан Хмар не так давно покинул Лукьяновскую тюрьму, и братья Горьки все оттуда же, из нашего ГУЛАГа. Я дарю им весь Черноморский флот, от миноносцев и эсминцев до последней посудины. Пусть катаются. Артур Кларк, купався на Цейлоне, и не думал присоединять его к США. Грэм Грин, проноывая на Лазурном берегу, не пытался унести этот берег в кармане. Мне очень нравятся Крым, и его синее море тоже первый сорт, но почему я должна водружать трехцветный флаг на песчаной дюне?

Дураками и жадинами нельзя давать гражданские права. Если россиянин думает не о том, как бы поднять из руин уже имеющиеся в Рос-

сии территории, а о том, как бы охватить те земли, которые ей принадлежали в XVII веке, или как бы защитить ее интересы в Таджикистане и Грузии; если он думает не о том, как бы купить себе «тойоту», а как бы никому не уступить Черноморский флот; если сидя над разбитым корытом, он утверждает, что это разбитое корыто и есть великая держава, то он недеспособен и на выборы ему ходит противопоказано. Однако имперская мутация поживает даже тех, кто, казалось бы, всегда был нормальным человеком и имел к этому делу иммунитет. Антисоветский НТС поджигает в Крыму хворост, рассылая вполне «заглотные» листовки с призывом бороться за Крым против украинских «самостийников». Галина Старовойтова рассуждает о том, что Крымом могут управлять и Россия и Украина одновременно, и жалует о пропавших восточных (Донбасс) российских землях. Великий Солженицын, забывший, видно, об украинцах-западнцах, товарищах по ГУЛАГУ, скорбит о распаде наших славянских земель и опять-таки считает «нашими» восток и юг Украины. Древнее безумие заразительно, и Россия, с которой в 1917 году сняли голову, жапєет то о шпильках, то о косичке. Кстати, наши предки некогда жили на Дунае, в X веке ходили с успехом на Константинополь. Не потребовал ли?

Українці и финны, кстати, могут предьявить встречный иск. Украина вправе, по нашей же логике, потребовать себе обратно Владимир, Суздаль, Ростов Великий как основанные ею десять веков назад колонии. Финны могут смело претендовать на Северо-Запад (там жили их племена) и даже на столицу, а может, и на обе. Петр основал Петербург на финских землях, а по одной из версий, слово «Москва» — финно-угорской этимологии. Прав был Воланд утверждая, что квартирный вопрос сильно испортил москвитин. Только мы да еще троподен в конце XX века выяснили, что где должен жить согласно прогносе тысячелетней давности. В Европе после горького опыта второй мировой нашлись умные люди, которые сказали: «Раз, два, три — все фигуры на месте замри!» И сразу прекратились раскопки на тему: «Кому должны принадлежать Рур, Рейнская область, Эльзас и Лотарингия?»

Единственный способ удержать наших «генералов» от войны — это вообще не ходить в армию. Ни ногой. Уклоняясь от призыва, россияне исполняют свой патриотический долг.

Что же до исторических прав на Крым из-за тамошних древних славянских корней, то боюсь, что в случае проведения конкурса попуристов придется отдать Греции. Пантикапей, Ольвия, Херсонес — куда уж до нее всем прочим! Остаются места боевой славы. С ними дело обстоит еще проще. Во-первых, мы вроде бы Крымскую войну 1856 года проиграли. Во-вторых, еще Поль Верлен советовал: «Хребет риторике сверни». Незачем выкапывать из древних курганов заржавевшие копья и позеленевшие щиты и мечи. От танков и крылатых ракет проходу нет. А потом, если Суворов перекроил через Альпы (кстати, непонятно, что он там забыл), а Александр I брал Париж, то означал ли это, что и Альпы, и Париж принадлежат России!

Словом, начнись сейчас вторая Крымская война, я буду денно и нощно желать поражение своему империалистическому Отечеству. Если мы проиграем вторую войну так же, как проиграли первую, может быть, реформы возобновятся...

Валерия НОВОДВОРСКАЯ.
«Столица», № 24, 1994 г.

легитивно избранного президента.

За весь час работы Крымской сессии я не чув, чтоб хтось з народных депутатов (росіян чи, що дивно, українців) підняв голос на захист нашої держави. Як і ж то ви дити, якщо дозволяє обидити багнюкою рідну матір та й самим обпльовуєтє її? Чи не до вас це «славних правдів великих правнуки погани», звертався наш пророк Тарас Шевченко: «Схаменться, будьте люди, бо лихо вам буде!»

Доходить майже до парадоксів, коли на захист нашої України, не боючись загрози з боку блоку «Россія», підводяться депутати Рефат Чубаров, Ліяля Буждурова чи Надир Бєкєров. То скажіть, будьте ласкаві, дорогі земляки, кому мєні віддати симпатії і повагу: вам чи представникам кримськотатарського народу?

«Крымская правда» разом з вами вже допомагає громадянам України «звільнитися» від Кравчука. Цікво, кого ж ви телер оберете ворогом вся і всьому? А що ви й надали будете обивати брудом все українське, закусувши українським сапом українську горлицю з перцем, то в мене немає ніякого сумніву.

Себе я зараховую до тих українців, які добре володіють «великим, могучим», але ніколи не відмовлялися і від рідної материнської мови.

В. ЛИКОВ.
м. Сімферополь.

«СХАМЕНІТЬСЯ, БУДЬТЕ ЛЮДИ!..»

Коли стежу по радіо чи телебаченню за роботою кримського парламенту нового скликання або дізнаюся про неї з «независимой» преси, дивуюсь ось такому прикрому факту. На сесії панують думка представників блоку «Россія», яких там переважна більшість, а суть її відома: все, що відбувається в Україні, — погане, все, що твориться в Росії — добре. Живеться в Росії — чудово. В Україні — аж ніяк гірше. Хоча люди, які приїждять з російської глибини (звичайно, не в Москві) говорять зовсім інше.

Де б що не сталося в Криму — винен Кравчук (і досі). Навіть, якщо у вас немає в крані води, звинувачують керівництво України, а не Криму, який теж має свого

ни викладають так щиро, що їм можна лише позздрити.

Московські радио і телебачення підпорядковані одній ідеї — привнести роль української державності та керівників нашої країни, продемонструвати неспроможність українців жити без направляючої руки Москви. Підприємливі свої повноваження, Росія навіть прогнозує погоду передає в межах всієї Радянської імперії.

Нарешті, о 9 години прокидається і Київ, він повідомляє вже «бородаті» новини. Складається враження, що про якісь інформації там взагалі не турбуються: диктори працюють не постини, спотикаються на словах, поспішають, мого голій до лавні (правда, цього не скажеш про Матерчука, Власову, Ганьску та Чангулі). Сипотини інформують лише про погоду в Україні, говорять невизрадно, байдуже.

Щодо програми «На добраніч, дити», то хотілося б запитати, навіщо малюкам нав'язувати те, що для них незрозуміло, наприклад, «Християнську програму»?

Добре, аби іншим було і «Надвєчєр'я». Там все якесь штерне, мого протези, ця передача людям похилого віку (за призначенням) не цікава.

Ще б варто наголосити на надмірній лояльності та обережності української програми відносно Москви, аби вона не образилася. І це в той самий час, коли «Останіно» освітлює події в Україні, як вважає потрібним, не звертаючи уваги на нашу думку чи національну гордість, а то і на істину.

Дотепер ще не відчувається, що ми маємо телекомпанію України — самостійної і незалежної держави. Дуже далеко її в згаданому напрямку навіть до своєї складової частини — Криму, який діє в ефірі за принципом «Что хочу, то и верочу». А шкода, бо ця надзвичайна толерантність породжує у видцих посадових осіб Криму думку про вседозволеність у висловах на адресу нашої держави.

Микола АРТЕМЕНКО.
с. Донське Сімферопольського району.

ЧИСТИЙ ЗВУК ДУШІ

Нещодавно в Севастополі проходила фестиваль українського кіно. Делегация українських кінематографістів, у складі якої були актори Микола Романов, Ірина Камініс, Олександр Задніпровський, провела творчі зустрічі з кіножурналами.

Прес-центр Міністерства культури України репрезентувала юна поетеса з Києва Анастасія Походенко.

Насті 17 років. Перший серйозний вірш написала вона в десятирічному віці. З тринадцяти років розуміла, що вона — поет, що жити без поезії не може. Вірші Насті Походенко друкувалися в газеті «Культура і життя», «Права України», в журналі «Ренесанс», в альманасі «Однокласник». Про юну поетесу Настю Походенко були передачі на телебаченні і радіо. В 1992 році в Києві проходив Всесвітній форум українців, і на ньому було організовано виставку віршів Насті Походенко з ілюстраціями юної художниці Тани Мороз. На Симоненківських зборах молодих поетів її вірші було урочисто надруковано. В руках у мене перша поетична збірка Насті Походенко «Живородяща пташка». Цю книжечку було вивидано літературно-сценарною студією «Звенігор», яку організували при Держкінофонді, щоб об'єднати творчу молоді. Сьогодні вже нема ні Держкінофонду, ні студії, але записаніся Настя книжечка. Вона має підзаголовок «Любов' в стихах і прозі».

Я поцікавився в Насті: у такому юному віці і така зріла любовна лірика. Звідки це? Як це співпадає в житті?

— Мої вірші — це обов'язкова моя біографія, — відповіла вона. — Найчастіше все починається з імпульсу, який іскорки: чи то

записки однокласника, чи випадкового погляду ані будь-якої фрази. Потім усе це наростає, переполюється і з силою вибухає у вірші.

В Севастополі Настя не вперше. Колиш вона побувала в знаменитому «Артек», і дітям влаштували екскурсію в місто-герой. Пробула вона в ньому один день і ніч знається, що не змігала тоді зрозуміти, роздивитися і оцінити, що ж таке Севастополь.

— Крім я дуже любила. Якби тут жила — мене б завжди переповнювали вірші, — така тут мальовнича природа, степи вражають! За дні, проведені в Севастополі, Настя написала пісню про Севастополь на музику Миколи Романова. І є в ній радкі, що вражають людей, які живуть у цьому місті багато років, свіжістю погляду і справедливістю висловлення: «Город закритий с душою нараспашку...».

Вже після нашої розмови у Насті Походенко була творча зустріч з морськими пригородниками ВМС України. Юна поетеса читала морякам вірші про кохання, про розлуку, про тих, хто любить і чекає — і слухачі приймали її чудово!

Настя Походенко перебуває на самому початку свого творчого шляху. В журналі «Дніпро» готується добірка її віршів. Готова вже до друку й книжечка віршів — цього разу рідною мовою. А незабаром українські кінематографісти придуть у Севастополь знімати фільм. Про що він буде, ми ще не знаємо. Відомо тільки, що до нього вийдуть вірші Насті Походенко. Дев'ять з них пропонуємо до уваги наших читачів.

Тамара ДЯЧЕНКО.

Анастасія ПОХОДЕНКО

Вино рожеве,
наче з акварелі
Японської. Злітає птах фламінго
І крилами раніше небо пестить.
Вино рожеве,
бо це ти рукою
Пораненою ранів винограду
Підносим його до груден ночі.
Вино рожеве,
наче ті вітрила.
Що плавають в очах, вже божевільних
І п'яних: «А може, виповниться диво!»
Вино рожеве —
бо це ти дитино
Напоював коханням. Прострадало
Почервоніло від вина, чи болю.
А може...
воно просто так рожеве...

Хто посередній зими
Так доводилося сплету!
Ніхто, крім нас. Тому що ми —
Це ти і я. Це — небезпека
В безпечі душ, поза думок
Царині вічно-хатиничини.
Це — дивно — в спокій перший крок...
Ми стоїмо. Скінчився січень.

Скажи, чому ми стоїмо.
Як віс у центрі хуртовини!
Все більше обертів: чоло
В чоло. Шамоті вітер сплини.
Брунатні губи і земля — сучі.
Як шкряки апельсина,
Кривляючи крові — в сніг. А я,
Ще півгодини... безсила.
Ця зустріч двох навіспівців,
(Як відперло мертвого пташину).
Летить вперед. І зграя слів
До долі падає стежиною.
— Вперед! По ній. Наздоженити.
Та нерухомість — мандри в крила,
Ніж зноє туди, де ми за мить
Удвох цю зиму народили!

Ми — далекі, і тому відверті.
О. Гергель.
Ми далекі, і тому відверті.
Ми відверті, і тому далекі.
Навіть гнізда, наче ті лелеки,
На колесах носило, щоб далі
Від бажання здрити ці правді,
І один від одного подали.
Щоб назавжди, мов птахи, лишитись.
Чорно-біле пір'я, мабуть, ліпше,
Ніж залежність (з часом) від прозріння:
Ти — не та, що бачив я учора,
Ти — не той, кому я присягував.
Час минав. Любов чомусь минула,
А коліска блукала без вкрапління
Чорних плям...

Хто поспішає — той і не встигає:
Це все, що пам'ятаю про життя.

Але в очах летить ще змерзла зграя,
Який до півдня не було і півдня.
Не встигла. Але як же поспішала,
На хмарні розривала височини,
І пр'ям по цих клатках писала,
Про що! Не варто, якщо маєш чим
Писати. І поспішати. А навіщо!
На це питання право має смерть.
І зграя опускалася все нижче.
В самісіньку життєву кукуверть...
А поки що, лечу від хуртовини...
До півдня залишилося півдня.
«Хто поспішає хоз час —
той вже не встигає»
Птахи писали про моє життя.

ПОМИЛКА

Це — перший екземпляр мого життя.
Не правлений ніким ще — я князюю.
Лишало його Вам. Коли вернуся,
Скажіть, помилка перша де моя...

Стандартний аркуш — символ чистоти —
Весь білий, але літера чорніє,
Колі на неї дивиться, хто віміє
Читати душі. І неже це Ви!

Ось перша кома. Що вона для Вас?
Для мене — зашморк. Він на шні правді
Гойдається і досі. Як я рада,
Що вже пережила цей перший раз.

Але чого радіти, коли це —
Звичайна і невдала передмова
До хриплого кімця! Маленька кома,
Яку, втім, не закреслиш олівцем.

Та ось, нарешті, крапка.
Це — закон.
Народжуючи смисл, сама згинє.
І закреслить знов-таки не встигне
Рука, бо затреться, мов камертон.

Скінчився образ смугастий, як бджола,
Що від отрути власної вмируєши.
Чого від нього боляче? Тому що
Моє дитинство він розповів.

Наступний покотиться, немов горіх,
З рядочка на рядок, поки не тріснує.
Який він там, солодкий ачи прісний!
Ні, він терпкий, мов той найперший гріх.

А далі йдуть думки. І розрива
Ще сильніше речення: «Кохаю!»
Це все про мою молодість. Я знаю,
Вона вже не зелена, як трава.

Тепер вона старіє кожну мить
Від розпачу. Горбом цей знак питання.
І гуртом гвалтують сподівання
Невиправдані. Що тепер робити!

Дорогий земляче!
Дорогий мій брате і товаришу
Даниле Андрійовичу!
Поставлене тобою запитання:
що спонукало Василія Симоненка
написати в своїх записках —
«сприятельські стейки між мною та
Негодою і Оглобліним, можна сказати,
порозуміли буніним спорішем» —
зачепило в мені болючу рану.
Почну з листа, надісланого мені
Василем Симоненком в Ірпінський
будинок творчості (наводжу його
повністю):
«Добрий день, дорогий Миколо!»

Спасибі тобі за листа, він
вніс розраду в моє нудотне
парубкування. Зараз усі мої
роз'їхалися, і я став повновладним
самодержавцем на 33 кв. м.
Не вистачає скіпетра і корони.
Трон я спорудив з подиуму
і, виглежнувшись на ньому,
керую своєю недилою. Отже,
можна поради ти за Колю
Ерменка — він одержав дуже
втішну відповідь з індивідуалів.
Наступного року жасю його
книжечку так випонється з
ротації. Але дивитися на мене
не збоку теж, мабуть, не дуже
приємно зиркати.

Пішеться мені дуже важко,
бо заїдає ота газетна текучка,
яка легко робить людину
автоматом. Будь вона негідна!
Можна поради ти за Колю
Ерменка — він одержав дуже
втішну відповідь з індивідуалів.
Наступного року жасю його
книжечку так випонється з
ротації. Але дивитися на мене
не збоку теж, мабуть, не дуже
приємно зиркати.

Галв збирається навідвистати
до тебе наступної неділі. Отже,
хоч раз ти переночуєш
по-людськи. Сперматоозиди
які тебе не бентежать. Іхній
буд — це відрадне явище не
тільки для тебе. Це — ознака
живучості нашої нації. Доки в
наших хлопців грають гормони,
доти не переведеться наш
козацький рід.

Мин народились в муках,
що родити,
Синам обезсмертити
свій рід,
Щоб квітнував на диво
всього світу
Козацький генійний
родовід.

Держай, Колю, в світлі цієї
цитати, яку в виборі з соєю писав,
бо, незважаючи на це, що
мене шодняні грабує газета, я
таки примурились вишкарвити
поганеньку поему.

Якщо побачиш Крижанівського,
то, будь ласка, запитай у нього
адресу. Я хотів би порадишитися з ним
в одному ділі. Це відносно
аспірантури. Всеотак газета — це
смерть, а мені не дуже хочеться
побувати на своїх похоронах.

Маярнюю комплектуючу
другу збірку. Що тобі ще написати?
Хіба нову передачу вірменського
радіо. Армєнський радіо
получил вопрос: «Когда люди
будут жить одной семьей?»
Армєнський радіо відповідає:
«Когда на земле останется один
человек». На жаль, це суморний
гумор має грунт під собою.

Ну, бувай, Миколо.
Нехай тобі легко дишется і
легко пишеться!
19.IX.62 р.
Василь.

Р. С. Чомусь твій лист
дринзав до мене аж п'ять днів.
Я одержав його лише вчора. Ти
там у столиці, то скажи
міністрів зв'язку, що так не
годиться.

Зверни увагу, Даниле, на дату
в листі: це саме в цей день Василь
записав у щоденнику: «Діти
часом несвідомо говорять
визначні речі...», а днем раніше:
«Зачинаю цей щоденник не тою,
що хочеться написати у великого.
Мені подобає друг, з ким я
міг би поділитися геть усіма
своими сунівами. Вірнішого і
сердечнішого побратима, ніж
папір, не знаю». Отже, саме в
дні свого «нудотного парубкування»
написав поему «Кирпатий барометр»
і започатковано «Окрандів думок».

Добре розуміючі Василеві
настрої, я хотів писовно
підтримати його, виконав
прохання — надіслав адресу С.
Крижанівського (тоді не було
ще жодного письменницького
довідника), схвалював його
намір вступати до аспірантури.
Не знаю, з яких причин цей
намір не здійснився, і Василь
продовжував бути «робітником».

Наступного року «Молодь
Черкащини» закрили і, хоча
Василь влаштувався власкором
«Робітничої газети», не було з
ним веселого молодіжного
колективу, про який я, здається,
розповідав тобі в попередньому
листі.

«Літо, почате фізичним і
моральним безсиллям, позує...
Ціле літо я справді сидів на
дику острові. І яби не поїздка
в Кавна до «Жайворонка», то і
загадати нічого б не було», —
записує Василь 3.IX.63.

Усе це літо я подорожував з
композитором Олександром
Винокуром. Шевченковими
шляхами — прощили пішину від
Мориндів до Канева. В дорозі
наздогнали мажоринний студентський
хор, яким диригував
тодішній студент Київської
консерваторії Володимир
Конюшенко. Хор звучав «кошем»,
за кошового» був Борис
Являк, син письменника, а і

Микола НЕГОДА — відомий український
поет, прозаїк. Він автор багатьох збірок
поезії, роману «Холодний Яр», широко
відомої пісні «Степом, степом...»

З Миколою Тодосієвичем мене зв'язує
два друга. Це школярем я надіслав
йому, могому землячові, свої перші
вірші. Дев'ять з них він безкомпромісно
критикував, радив мені, початковому автору,
ставати працювати над словом, де-які
по-батьківськи тепло рекомендував для
газети «Черкаська правда», коли був
головною обласного літературного
об'єднання.

Імя Миколи Негоди тісно зв'язане з
іменем поета Василія Симоненка, бо ж
саме в Черкасах — спочатку в
районній партійній, а зати в
молодіжній газеті проходив
журналістська молодість цього
славного «втіжя української поезії».

Знаю, як щедро опікувався Микола
Негода кожним літературним пагіцем
на нашій рідній Черкащині, надто ж —
пагіцем талановитим, таким як Василь
Симоненко. З Василем разом, з
смертю молодого поета М. Негода
багато зробив для увічнення його
пам'яті, виступав на захист
добраго імені свого земляка.

ЛИСТ КРИМСЬКОМУ ЗЕМЛЯКОВІ поету Данилу Кононенку

назвав співочий колектив за
батьківською книжкою — «Жайворонки».
Кілька днів стояли
табором над Росією у
Мезиричі. Там я роздумував з
Аллою Горською, братами
Василем та Миколою Литвинями.
Вони попросили мене
сповістити В. Симоненку, що
збираюся до тебе, якщо зможу.
Нехай приїде до тебе на
заключний концерт. Першим
же ресивим автобусом я
дістався Черкас і зателефонував
Симоненку: «Васю, тебе
чекають «жайворонки» в
Кавневі. Він поспішав, що
почувастись кепсько, не припиняю
ся болю в попереку. Але
поцівав похитати.

Тим часом я записав за роботу:
написав для О. Винокура
лібретто опери «Холодний
Яр», текст ораторії, яка
виконується потім симфонічним
оркестром з хором і
солістами. Наближався 150-
річний ювілей великого Кобзаря,
і ми готували для зведення
творчий колектив музично-
поетичний гурт, підключили до
репетицій голосний ансамбль і
театр, заслуженого артиста
України К. Я. Капальського.
Двома роками раніше ним
було поставлено виставу за
моєю драматичною поемою
— на неї В. Симоненко
написав рецензію «Пома про
Кобзаря» («Молодь Черкащини»
за 17.VI.61 р.). У ній зокрем
висловився так: «Мабуть,
кожен погодиться, що вистава
«Дума про Кобзаря» стала
подією не лише в творчій
біографії обласного драмтеатру,
а й взагалі в культурному
житті області. І хочеться
дивитися на неї не як на звичайну
ювілейну річ. Хочеться
сподіватися, що вона покладе
початок співдружності театру
з місцевим письменницьким і
драматургіям. Відрадно і те,
що спектакль «Дума про
Кобзаря» — повністю самостійна
робота шевченківців».

Драматична поема Миколи
Негоди «Дума про Кобзаря»
розповідає про останній приїзд
Т. Г. Шевченка на милу його
серцю Черкащину улітку 1859
року. Василь йде влітку, лише
про кілька днів у житті великого
поета, а разом з ним і театр
крізь призму цих кількох
днів зумили показати глядачеві
образ народного співця, його
тісний зв'язок з пригнобленим
людом. Тема «Шевченко і народ»
на повний голос звучить
протягом всього спектаклю.

Безсмертний перший
зустрічався з крапками до
ключної символічної сцени, де
в обіймах безсмертя стоїть на
канівській кручі живий Кобзар
— безсмертний син безсмертного
народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і
лікарня. Я не знав, де він
знаходиться, і крапками до
ключної символічної сцени, де
в обіймах безсмертя стоїть на
канівській кручі живий Кобзар
— безсмертний син безсмертного
народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Отже, я працював, ходив на
репетиції, деякий час не бачився
з Василем, Ратом чом: Симоненко
повернувся з Києва і лікарня.
Я не знав, де він знаходиться,
і крапками до ключної
символічної сцени, де в обіймах
безсмертя стоїть на канівській
кручі живий Кобзар — безсмертний
син безсмертного народу».

Знаючи про все це, для мене не
сподівано став щоденниковий запис
В. Симоненка, де зокрема говориться,
що «сприятельські стейки між мною
та Негодою порозуміли буніним
спорішем».

Ці слова мене вразили. До того ж
ні-ні — та й можна було почути в тих
чи інших літературних колах
розмови про «недобро» Негоду,
який, мовляв, зрадив друзів з
В. Симоненком.

Скажу відверто, хоч і боляче мені
було вислуховувати ту балаканину,
але в душі я завжди вірив у щирість
почувтів і порядність свого
старшого друга і товарища. Тому я
вирішив запитати в листі Миколю
Негоду або в розірві «таємничий»
випинення того щоденникового
запису В. Симоненка.

І ось щодня я отримав лист-відповідь,
який з дозволу М. Т. Негоди
оприлюднюю для читачів «Кримської
світлиці».

Данило КОНОНЕНКО,
член Спілки письменників України,
голова Кримської організації СПУ.

Дивився в трусах і майці.
Дивився в стелю, тримав у
руці блокнот, у роті —
сакоріску, думав.
— Кого я бачу! — схопився
на ноги, довгі і худі, тонкі,
не жилими руками схопив
мене, втіжя товстими губами
в моє — Здорові! — траяс мою
руку. — Ну, чи не чортяка ти!
Взяв і з'явився на очі власною
персоною.
— А Василь знаєш! — запитав
я.
— Десь нибі бачив, Ага, згадав.
На підступі. Туди я не
вхожив був. Раз чи два заглянув.
— Познайомилися.
— Давно хотів, — подав ру-

На знімку: Василь Симоненко за роботою. Фото 1960 р.

ражки людину, хто б вона не
була і що б не запитала тебе».

Напевно, В. Симоненко не
знаходив у мені одностудія.
Щодоку, що наш дороги роз-
минулися за наступні роки.
1952го, коли Василь вступив до
Київського університету, я
залишив його і за рекомендацією
СПУ разом з Ліною
Костенко поїхав на навчання в
Літературний інститут імені
Горького. На те була своя
причина. П'ятьох моїх
однокурсників наказом ректора
виплюнули з університету і я
заступився за них, подав заяву
на знак протесту прошу
виплюнути і мене. Справу
закрили, наказ ректора було
відмінено, але я не міг залишитися
в одних стінах з
кар'єристами І. Вальком, В.
Баклановим, які зчинили всю
оту вервечку з викриттям
«накопичення». Серед цих
«накопичення» був і Єврат Григорянц,
його після закінчення університету
направили на роботу в редакцію
спільняської газети, ті самі, з
якими я пішов на навчання. При-
гадую, з Василем Симоненком
провадували Є. Григорянца, коли
я вже повернувся з
літературного Інституту за влас-
ним бажанням приїхав на роботу
в Черкаси. У глухому
спільняському провулку знав
будиночок, в якому Єврат
наймав кутюк. Хлопастіце
похемчав нагадувало чернуку
келью: голі стіни, степці,
тумбочка, розкладана за прости-
нено, подушкою і в'єтнам
раденцем. На стіні, заклейненій
газетами, висів зелений
папір і куплене мною зимове
пальто. Сам кутюк зирнув, не
звертаючи уваги на косі погляди
хазяйки крізь непринижені

Ходив у прозвиненому
плащі, застудив груди,
загорів на туберкульоз легенів
і кашляв. Коли за отримання
гошир в куліть пальто,
повисла біля його ліжка і ска-
зав: — Єврат, це твоє, — він
заплакав. Потім признався
мені: виліз, як і я, без батька.
Ніхто ніколи про нього не
пильнував. В Києві познайо-
мився і запрятав у зисль-
меним Олександром
Ільченком. Усе, що писав,
показує йому. Проводить
вечори в Академічній бібліотеці.
Тож коли його «випили»
оглопоси ідеологіч
університетських інгістів, я
заступився за нього.

Ми з Василем прихилили
де-що з собою. Виклали на тум-
бнику Єврат попросив у
хазяйки пару пильців, три
спілки. Розпили з пилькою
поцокікався, обнімався по-брат-
ськи і вилізи. Букали в завед-
баному парку над Тясиним.
Багато про що переговорили.
На залізничній платформі
прощалися з Євратом — не
знав, що то буде остання
зустріч з ним. Чув про нього:
редагував одеську молодіжну
газету в «Комсомолку». На
шпальтаті «Літературної
газети» читав посмертні
публікації його глибоких і
мудрих одкровень.

Василевою покотиною
припали не кращ і все-таки
легші кашля, ніж могому. В
усюжому Єврат і його ровесники
нормально закінчили середню
школу і були більш
підготовленими вступити до
вузу. Були вони вродуваніші
за переростків, які доунавля-
ся в недорослі
гімнастерках, у перешитих
шкільних ідиїти не йшли ні в
жизні порівнянн з депретицими
сталинськими.

На Василевою курсі було
рясно поезія-початківця. «А
той, хто в писав вірш чи
прозу, був, звичайно, крити-
ком», — згадав згодом його
однокурсник. — Кожний май-
бутній журналіст мряв стати
ще й майбутнім письменни-
ком. А Вася Симоненко (так
успі називали його) довго
мочав. Десь до третього чи
навіть четвертого курсу він
мавже нікому не показував
своїх віршів, не поспішав їх
друкувати». Однокурсник,
який потім
написав захоплене слово про
Василія Симоненка, до своєї
першої книжечки висловив
задирикуватого вірша «Матері
копильного друга». Василь
дістав його книжечку, погортав
— маюже все, що уявило до
неї, він знав.

— А це він про мене. По-
спішай, — І сам прочитав:
«Тітко Ганно, добрий день чи
вечір...»
Що мене найбільше
вразило — Василь прочитав і
похвалив автора:

— Це його кращій вірш.
«Не я шукаю конфлікти, а
вони знаходять мене», — так,
здається, під бурхливий
оплески висловився
веселючий поет, — зирнував
успішаний Василь.
— До чого не відася
заряди боротьби з без-
конфліктністю.
— Василь прочитав і похвалив
автора:

— Це його кращій вірш.
«Не я шукаю конфлікти, а
вони знаходять мене», — так,
здається, під бурхливий
оплески висловився
веселючий поет, — зирнував
успішаний Василь.
— До чого не відася
заряди боротьби з без-
конфліктністю.

— Василь прочитав і похвалив
автора:
— Це його кращій вірш.
«Не я шукаю конфлікти, а
вони знаходять мене», — так,
здається, під бурхливий

Великий успіх випав на долю ветеранів са- модіяльності із Широківського Будинку культури гармоніста шопера Бориса Степ- ного, директора Будинку культури Віктора Гуневича та машиніста насосної станції Ми- кола Мушенка. Тріо в їхньому складі зна- годжене зірло популярні на народні укра-їнські і російські пісні, танцювальні ме-лодії. Представники Миколаївського Будин- ку культури Галина Євладенко та Геннадій Шашарін показали українську побутову сценку «Сварлива жінка».

Учень 8-го класу Сворцовської серед- ньої школи Роман Спірков на баяні виконав «Полонез» Огіньського.

Марина Морозова і Тетяна Рудакова в національному українському вбранні під оплески глядачів проспівали частинки, які во- ни самі склали на своє керівництво радгос- пу «Райдуга».

Ведуча Ірина Гальясова провела конкурс із глядачами — відпочиваючими та жителя- ми Миколаївки — на кращий куплет частівок під гармонь. Перше місце і по- дарунок дістався москвичці Надії Ермолюк за куплет: «Україна и Россия! Мы едины навсегда. Укрнае, море нас дружили в Николаевском ДК».

Одна з відпочиваючих — кублятринки з міста Сарны Ровенської області написала таке: «Хай дарує доля вам чарівну вроду. Щоб не було тому роду переводу!» і «Ласкаво просимо до нас на таке ж свято у жовтні місяці».

Прикрасив свято своїм виступом народ- ний ансамбль російських народних інструментів Миколаївського Будинку куль- тури під керівництвом Євгена Козьменка.

На знімках (зліва направо): тріо гар- моніста — Борис Степний, Віктор Гуневич та Микола Мушенко; виконавиці частівок Марина Морозова (піворуч) і Тетяна Руда- кова; учень 8-го класу із Сворцового Роман Спірков.

Текст і фото Костянтина ДУДЧЕНКА.

ГРАЙ, ГАРМОНЬ...

Під таким девізом щороку ушесте підряд пройшло свято музики, пісні, частівок у Сімферопольському районі. Організував його районний відділ культури під керівництвом Наталії Михайлівни Попової. Один за одним до центрального Будинку культури Миколаївки під'їжджали автобуси з різними господарств району із са- модіяльними артистами. У святі взяло участь 60 колективів художньої са- модіяльності з виконанням під баян або гар- монішку українських, російських пісень, частівок. Спонсори — малі підприємства «Конкор», «Серп» і «Піонер-1» — кож- ному учаснику піднесли пам'ятні сувеніри.

ВЕЛИКИЙ ПОЧАТОК

Творчість Асана Бараша, Айдера Алієва, Мамута Чурпу і Рамазана Усейнова вираз своє художньо-живописно-пластично та формою сліди людської присутності в природі. Небо, Земля, Людина і Божество... Вони подаються в площині, об'ємно-орнаментальній чи декоративній предметності в традиції мистецтва Сходу. Повернувшись на рідні землі, кримськотатарські художники по-своєму доносять давню забути мотиви. Сюжетні дві картини чи скульптур не нав'язують відкрити якусь дра- му. Кожну композицію треба читати, мов книжку, вдвояю- чись у незвичайне.

У центрі експозиції робіт Ма- мута Чурпу — велика картина «Депортація». По діагоналі три залізничні колії, кудись вниз ко- тяться товаришки з прогнаними з рідної землі людьми. Символ творчості художника — відчинені двері.

«Золота осінь», «Рожевий натюрморт» і «Місячна ніч Ра- мазана Усейнова привертють увагу особливим професіоналізмом, ніжним

У СВІТІ ЦІКАВОГО

Італійські стоматологи, які проводили дослідження у кількох монастирях Тибету, удержали несподівані резуль- тати. Оглядаючи 150 жителів пока- зає, що у 70 відсотків з них, навіть у старих, не було жодно- го нездорового зуба. Тибетські монахи не їдять м'яса, не спо- живають цукру. Їх харч скла- дається з чаю, ячмінних коржів, масла із молока яків і води, влітку додається цукровий бур- як, морква, картопля, трохи рису.

Хочеться щиро побажати кримськотатарським майстрам пензля нових творчих успіхів, які збагатять духовні надбутки їхнього народу.

Скульптор Айдера Алієв лю- бить дерево, залізо та природні камені. У нього невеликі скульптури «Жукий поріг», «По- вернення», «Греська ричка»... Хочеться щиро побажати кримськотатарським майстрам пензля нових творчих успіхів, які збагатять духовні надбутки їхнього народу.

Микола ЛІСОВИЙ.

КОВАЛЬ

Споконвіку професія коваля шанувалася в усіх народах. Є така легенда. Тільки-но було закінчено спорудження Єрусалимського храму, і цар вшарував банкет, де виріши- увати будувельники. Кращо- го обрав на час веселощів по- садити на свій трон. Звернувся до гостей, хто мовляв, з- поміж них гідний високої честі. Недовго радичкає, каменярі, землекопи, гранувальники — як один дали відповідь. Здиву- вався, похизувався цар, коли почув, що йдеться про Ковалів: ніхто ж не бачив того майстра на будівельному майданчику. Пояснили цареві: без інструменту, зробленого кова- левими руками, не змогли б і фундаменту звести. Музичні пошлях мусив віднести пра- воти трударів.

Не лише легенди визнають

СПОРТ

З золота, 6 срібних і 3 бронзових нагород — такі здобутки українських спортсменів на чемпіонаті Європи з легкої атлетики в Хельсінкі. Мільйонна континенту стала Вікторія Павлич і Олександр Кривоносо- в, штовхач ядра, Олег Терещук — бігу на 400 м з бар'єрами.

першість у професіях за кова- лем. Від уміння цих чаклунів і сьогодні залежить успіх фабрик у металургії, метало-обробній промисловості. А по- первах ковалем називали вся- кого виправного майстра, незале- жно від того, з якою твердо- до сировиною він працював: лідяна корабель або чоловік, зводив дим, мист, виготовляв шит, меч, чобіт, сукню. Метал коштував дорого, отож у ко- вальських виробів (заярядді праці, воїнському споряд- женню, прикрасах, речах вжит- ку) був він поруч з менш доро- жими каменем, деревом, кісткою, шкірою.

Пізніше ковалями стали називати насамперед ремісників, зайнятих виготовленням ви- робів з металу, вклучаючи за- гартування, холодне і гаряче кування, штампування, карбу- вання і нарубку. Вони викону- вали ливарні, токарні й сло- сарні роботи.

Наш розракуноків рахунок № 609217 у Сімферопольському філіалі Укрбанку «Від- родження», МФО 324861.

Редиків не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів, цифрових та статистич- них даних несуть автори. Рукондси не рецензують і не повертаються. Редикція застерігає собі право скорочувати статті і виправля- ти мову.

ПРОГРАММА ТЕЛЕВИДЕННЯ

Понеділок, 29 августа

- 15.40 "Все - всем". 17.00 УТН. 17.10 "Бодетану". 47, 48 серни. 18.30 "Улей". 19.00 Фольклорний фестиваль. 20.10 АЙ ПІ КІВ. 20.15 "Громада" представляє. 21.10 Дуат "Пісанка". 21.40 Спокоїної ночі, дити. 21.55 АЙ ПІ КІВ. 22.00 УТН. 22.35 Телерадіореклама. 22.40 Поет Ф. Мустафаєв. 23.00 АЙ ПІ КІВ. 23.05 Худ.фільм "Філіал". 0.40 "И святое, и грешное". В. Ла- зота. 1.10 УТН.

"ОСТАНКИНО"

- 16.00 Новости. 16.25 Джем. 17.00 "Сегодняшний час". 17.40 Телерадиокомпания "Мир". 18.00 Новости. 18.25 Мир сегодня. 18.40 Азбука собственика. 19.00 Час пик. 19.25 "Дикая Роза". 19.50 Экспозив. 20.40 Спокоїної ночі, малюши. 21.00 Новости. 21.45 Монголе. 21.55 Спортивное обозрение. 22.25 Михаил Зощенко. 23.15 Канал иллюзии. 0.00 Новости. 0.10 Магик-шоу.

УТ-2, УТ-3, РОССИЯ, КРЫМ-ТВ

- 7.00 Вести. 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 8.30 Устами младенца. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 9.25 "Фера". Док.фільм. 9.45 Совершенно секретно. 10.35 "Несс и Несс". Худ.фільм. 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 Мультфильмы. 16.50 Там-там новости. 17.05 Новая линия. 17.40 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.15 Реклама. 18.20 Крымское футбольное обозрение. 18.35 Студия "Деловой мир". 20.30 СНН. 21.00 "Пестрая лента". 21.30 Перекресток. 22.05 Визитка. 22.10 Худ.фільм "Смерть в объективе". Часть 1. 23.10 "ДЕН-ТВ" представляє. 23.30 СИТ-3. 23.40 Телегра "5 плюс 1". 0.00 Окиа. 0.30 "Смерть в объективе". Часть 2. 1.30 СИТ-3. 1.35 Про-видео.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 19.05 Мультфильм. 19.25 Телегазета ТВ-7. 19.35 Программа "Успех-2000". 20.10 Муз.микс. 20.20 Худ.фільм "Жандарм в Нью-Йорке". 22.00 РОССИЯ.

Вторник, 30 августа

УТ-1

- 9.00 УТН. 9.10 Перекресток. 9.45 Мультфильм "Энеида". 10.55 "Романы в исполнении В. Бушмистера". 11.25 Доброго вам здоровья. 11.55 "Молодой юбилей". 13.00 УТН. 13.10 Худ.фільм "За двумя зайцами". 15.40 "Все - всем". 17.00 УТН. 17.10 "Бодетану". 49, 50 серни. 18.00 "Зачем переводить Верги- лия...". 18.20 Фестиваль эстрадной песни в Ялте. 20.00 УТН. 20.10 АЙ ПІ КІВ. 20.15 А. Довженко. 21.15 Приватизация имущества госпредприятий. 21.35 Телерадіореклама. 21.40 Спокоїної ночі, дити. 21.55 АЙ ПІ КІВ. 22.00 УТН. 22.35 Блок-Нот. 22.55 АЙ ПІ КІВ. 23.00 Худ.фільм "Полеты во сне и наяву". 0.30 Эстрадная программа. 1.00 УТН.

"ОСТАНКИНО"

- 6.30 "Утро". 9.00 Обзор рынка недвижимости. 9.15 Веселые нотки. 9.40 "Дикая Роза". 10.05 Мультфильм. 10.20 Человек и закон. 10.45 Дело. 11.00 Новости. 16.00 Новости. 16.25 "Война гоботов". 16.50 Между нами, девочками... 17.05 Рок-рок. 17.40 За кулисами. 18.00 Новости. 18.25 Хоккей. Звезды России - "Спартак" / Москва/. 19.55 Спокоїної ночі, малюши. 21.00 Новости. 21.45 Из первых рук. 21.55 Тема. 22.45 Телеконкурс молодых исполнителей эстрадной песни "Ялта-Москва-Транзит-94". 0.15 Новости. 0.25 Программа "X". 0.40 Авто-шоу.

УТ-2, УТ-3, РОССИЯ, КРЫМ-ТВ

- 7.00 Вести. 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 8.30 Завтрак для чемпионов. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 9.25 Телегазета. 9.30 "Санта-Барбара". 10.20 Утренний концерт. 10.40 "Голоса". 11.10 Крестьянский вопрос. 11.30 Вывод российских войск из Германии. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Дальний Восток. 17.45 Видеотекст. 18.00 "Кривский промль". 18.20 Реклама. 18.35 ТНК (на крымскотатарском языке). 18.55 Мерабантия, балапар! 19.15 Ана Юрт. 19.45 Замандаш. Современник. 20.35 Фестиваль украинского детского эстрадного песни. 21.20 "Санта-Барбара". 21.20 "Унала" предлагает. 22.20 Крымская хроника. 22.35 "История Киева". 23.35 Волшебный луч. 0.15 Концерт П.Шумана для фор- тельно с оркестром.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 7.00 РОССИЯ. 9.05 Повтор вечернего блока. 12.00 РОССИЯ. 12.05 "На пороге ночи" (46 часть). 19.05 "На пороге ночи" (46 часть). 19.50 Телегазета ТВ-7.

УТ-1

- 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 8.30 Любимые мелодии. 9.25 Raportер. 9.40 Без ретуши. 10.40 XX век в кадре и за кадром. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.15 Реклама. 18.20 "Барес". 19.05 "Гигерборн". 19.35 "Золотая рыбка". 20.35 "Бытие бытия". 21.05 Провести очно мюн. 21.15 "Сцена Европы". 22.40 Обратная связь. 22.50 Сегодня на сегодня. 23.00 Джемикс. 23.30 СИТ-3. 23.40 Теннис. 0.40 СИТ-3. 0.45 Про-видео.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 7.00 РОССИЯ. 9.05 Повтор вечернего блока. 12.00 РОССИЯ. 12.05 "На пороге ночи" (45 часть). 19.30 Мультфильмы. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 УНИКА-ТВ. "Время мест- ности". 20.25 УНИКА-ТВ "Развлечения се- годня". 20.50 Муз.микс. 21.00 Худ.фільм "Высшее обще- ство" (комедия). 22.50 РОССИЯ.

УТ-2, УТ-3, РОССИЯ, КРЫМ-ТВ

- 7.00 Вести. 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 8.30 Устами младенца. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 9.25 "Фера". Док.фільм. 9.45 Совершенно секретно. 10.35 "Несс и Несс". Худ.фільм. 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 Мультфильмы. 16.50 Там-там новости. 17.05 Новая линия. 17.40 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.15 Реклама. 18.20 Крымское футбольное обозрение. 18.35 Студия "Деловой мир". 20.30 СНН. 21.00 "Пестрая лента". 21.30 Перекресток. 22.05 Визитка. 22.10 Худ.фільм "Смерть в объективе". Часть 1. 23.10 "ДЕН-ТВ" представляє. 23.30 СИТ-3. 23.40 Телегра "5 плюс 1". 0.00 Окиа. 0.30 "Смерть в объективе". Часть 2. 1.30 СИТ-3. 1.35 Про-видео.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 19.05 Мультфильм. 19.25 Телегазета ТВ-7. 19.35 Программа "Успех-2000". 20.10 Муз.микс. 20.20 Худ.фільм "Жандарм в Нью-Йорке". 22.00 РОССИЯ.

Среда, 31 августа

УТ-1

- 9.00 УТН. 9.10 Перекресток. 9.45 Мультфильм "Энеида". 10.55 "Романы в исполнении В. Бушмистера". 11.25 Доброго вам здоровья. 11.55 "Молодой юбилей". 13.00 УТН. 13.10 Худ.фільм "За двумя зайцами". 15.40 "Все - всем". 17.00 УТН. 17.10 "Бодетану". 49, 50 серни. 18.00 "Зачем переводить Верги- лия...". 18.20 Фестиваль эстрадной песни в Ялте. 20.00 УТН. 20.10 АЙ ПІ КІВ. 20.15 А. Довженко. 21.15 Приватизация имущества госпредприятий. 21.35 Телерадіореклама. 21.40 Спокоїної ночі, дити. 21.55 АЙ ПІ КІВ. 22.00 УТН. 22.35 Блок-Нот. 22.55 АЙ ПІ КІВ. 23.00 Худ.фільм "Полеты во сне и наяву". 0.30 Эстрадная программа. 1.00 УТН.

"ОСТАНКИНО"

- 6.30 "Утро". 9.00 Обзор рынка недвижимости. 9.15 Веселые нотки. 9.40 "Дикая Роза". 10.05 Мультфильм. 10.20 Человек и закон. 10.45 Дело. 11.00 Новости. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Дальний Восток. 17.45 Видеотекст. 18.00 "Кривский промль". 18.20 Реклама. 18.35 ТНК (на крымскотатарском языке). 18.55 Мерабантия, балапар! 19.15 Ана Юрт. 19.45 Замандаш. Современник. 20.35 Фестиваль украинского детского эстрадного песни. 21.20 "Санта-Барбара". 21.20 "Унала" предлагает. 22.20 Крымская хроника. 22.35 "История Киева". 23.35 Волшебный луч. 0.15 Концерт П.Шумана для фор- тельно с оркестром.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 7.00 РОССИЯ. 9.05 Повтор вечернего блока. 12.00 РОССИЯ. 12.05 "На пороге ночи" (46 часть). 19.05 "На пороге ночи" (46 часть). 19.50 Телегазета ТВ-7.

УТ-2, УТ-3, РОССИЯ, КРЫМ-ТВ

- 7.00 Вести. 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 8.30 Завтрак для чемпионов. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 9.25 Телегазета. 9.30 "Санта-Барбара". 10.20 Утренний концерт. 10.40 "Голоса". 11.10 Крестьянский вопрос. 11.30 Вывод российских войск из Германии. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Дальний Восток. 17.45 Видеотекст. 18.00 "Кривский промль". 18.20 Реклама. 18.35 ТНК (на крымскотатарском языке). 18.55 Мерабантия, балапар! 19.15 Ана Юрт. 19.45 Замандаш. Современник. 20.35 Фестиваль украинского детского эстрадного песни. 21.20 "Санта-Барбара". 21.20 "Унала" предлагает. 22.20 Крымская хроника. 22.35 "История Киева". 23.35 Волшебный луч. 0.15 Концерт П.Шумана для фор- тельно с оркестром.

УТ-1

- 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 8.30 Любимые мелодии. 9.25 Raportер. 9.40 Без ретуши. 10.40 XX век в кадре и за кадром. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.15 Реклама. 18.20 "Барес". 19.05 "Гигерборн". 19.35 "Золотая рыбка". 20.35 "Бытие бытия". 21.05 Провести очно мюн. 21.15 "Сцена Европы". 22.40 Обратная связь. 22.50 Сегодня на сегодня. 23.00 Джемикс. 23.30 СИТ-3. 23.40 Теннис. 0.40 СИТ-3. 0.45 Про-видео.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 7.00 РОССИЯ. 9.05 Повтор вечернего блока. 12.00 РОССИЯ. 12.05 "На пороге ночи" (45 часть). 19.30 Мультфильмы. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 УНИКА-ТВ. "Время мест- ности". 20.25 УНИКА-ТВ "Развлечения се- годня". 20.50 Муз.микс. 21.00 Худ.фільм "Высшее обще- ство" (комедия). 22.50 РОССИЯ.

УТ-2, УТ-3, РОССИЯ, КРЫМ-ТВ

- 7.00 Вести. 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 8.30 Устами младенца. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 9.25 "Фера". Док.фільм. 9.45 Совершенно секретно. 10.35 "Несс и Несс". Худ.фільм. 11.35 Телегазета. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 Мультфильмы. 16.50 Там-там новости. 17.05 Новая линия. 17.40 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.15 Реклама. 18.20 Крымское футбольное обозрение. 18.35 Студия "Деловой мир". 20.30 СНН. 21.00 "Пестрая лента". 21.30 Перекресток. 22.05 Визитка. 22.10 Худ.фільм "Смерть в объективе". Часть 1. 23.10 "ДЕН-ТВ" представляє. 23.30 СИТ-3. 23.40 Телегра "5 плюс 1". 0.00 Окиа. 0.30 "Смерть в объективе". Часть 2. 1.30 СИТ-3. 1.35 Про-видео.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 19.05 Мультфильм. 19.25 Телегазета ТВ-7. 19.35 Программа "Успех-2000". 20.10 Муз.микс. 20.20 Худ.фільм "Жандарм в Нью-Йорке". 22.00 РОССИЯ.

Четверг, 1 сентября

УТ-1

- 9.00 УТН. 9.10 Перекресток. 9.45 Мультфильм "Энеида". 10.55 "Романы в исполнении В. Бушмистера". 11.25 Доброго вам здоровья. 11.55 "Молодой юбилей". 13.00 УТН. 13.10 Худ.фільм "За двумя зайцами". 15.40 "Все - всем". 17.00 УТН. 17.10 "Бодетану". 49, 50 серни. 18.00 "Зачем переводить Верги- лия...". 18.20 Фестиваль эстрадной песни в Ялте. 20.00 УТН. 20.10 АЙ ПІ КІВ. 20.15 А. Довженко. 21.15 Приватизация имущества госпредприятий. 21.35 Телерадіореклама. 21.40 Спокоїної ночі, дити. 21.55 АЙ ПІ КІВ. 22.00 УТН. 22.35 Блок-Нот. 22.55 АЙ ПІ КІВ. 23.00 Худ.фільм "Полеты во сне и наяву". 0.30 Эстрадная программа. 1.00 УТН.

"ОСТАНКИНО"

- 6.30 "Утро". 9.00 Обзор рынка недвижимости. 9.15 Веселые нотки. 9.40 "Дикая Роза". 10.05 Мультфильм. 10.20 Человек и закон. 10.45 Дело. 11.00 Новости. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Дальний Восток. 17.45 Видеотекст. 18.00 "Кривский промль". 18.20 Реклама. 18.35 ТНК (на крымскотатарском языке). 18.55 Мерабантия, балапар! 19.15 Ана Юрт. 19.45 Замандаш. Современник. 20.35 Фестиваль украинского детского эстрадного песни. 21.20 "Санта-Барбара". 21.20 "Унала" предлагает. 22.20 Крымская хроника. 22.35 "История Киева". 23.35 Волшебный луч. 0.15 Концерт П.Шумана для фор- тельно с оркестром.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 7.00 РОССИЯ. 9.05 Повтор вечернего блока. 12.00 РОССИЯ. 12.05 "На пороге ночи" (46 часть). 19.05 "На пороге ночи" (46 часть). 19.50 Телегазета ТВ-7.

УТ-2, УТ-3, РОССИЯ, КРЫМ-ТВ

- 7.00 Вести. 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 8.30 Завтрак для чемпионов. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 9.25 Телегазета. 9.30 "Санта-Барбара". 10.20 Утренний концерт. 10.40 "Голоса". 11.10 Крестьянский вопрос. 11.30 Вывод российских войск из Германии. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Дальний Восток. 17.45 Видеотекст. 18.00 "Кривский промль". 18.20 Реклама. 18.35 ТНК (на крымскотатарском языке). 18.55 Мерабантия, балапар! 19.15 Ана Юрт. 19.45 Замандаш. Современник. 20.35 Фестиваль украинского детского эстрадного песни. 21.20 "Санта-Барбара". 21.20 "Унала" предлагает. 22.20 Крымская хроника. 22.35 "История Киева". 23.35 Волшебный луч. 0.15 Концерт П.Шумана для фор- тельно с оркестром.

УТ-1

- 7.20 Требуется... 7.30 Формула-730. 8.00 Время деловых людей. 9.00 Новости Эй-Би-Си. 8.30 Любимые мелодии. 9.25 Raportер. 9.40 Без ретуши. 10.40 XX век в кадре и за кадром. 11.40 Крестьянский вопрос. 12.00 Вести. 16.00 Вести. 16.20 Студия "Рост". 16.50 Там-там новости. 17.05 Видеотекст. 18.00 ТНК. 18.15 Реклама. 18.20 "Барес". 19.05 "Гигерборн". 19.35 "Золотая рыбка". 20.35 "Бытие бытия". 21.05 Провести очно мюн. 21.15 "Сцена Европы". 22.40 Обратная связь. 22.50 Сегодня на сегодня. 23.00 Джемикс. 23.30 СИТ-3. 23.40 Теннис. 0.40 СИТ-3. 0.45 Про-видео.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

- 7.00 РОССИЯ. 9.05 Повтор вечернего блока. 12.00 РОССИЯ. 12.05 "На пороге ночи" (45 часть). 19.30 Мультфильмы. 19.50 Телегазета ТВ-7. 20.00 УНИКА-ТВ. "Время мест- ности". 20.25 УНИКА-ТВ "Развлечения се- годня". 20.50 Муз.микс. 21.00 Худ.фільм "Высшее обще- ство" (комедия). 22.50 РОССИ